

бібліотечної праці. Фінансова нестабільність знижує мотивацію, посилює тривожність і формує відчуття соціальної несправедливості, що негативно позначається на психологічному добробуті бібліотекарів.

Таким чином, стрес у роботі співробітників академічних бібліотек має комплексний характер і формується під впливом як зовнішніх соціальних обставин, зокрема воєнних дій, так і внутрішніх організаційних умов праці. Усвідомлення та аналіз стресогенних факторів є важливою передумовою для розробки ефективних заходів психологічної підтримки та підвищення стресостійкості фахівців бібліотечної сфери.

Однорал К. Ю.
Науковий керівник: к. пед. н., доц. Чебакова Ю. Г.
НТУ «ХП»

РОЗВИТОК ЛІДЕРСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В УМОВАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В умовах сьогодення, суспільство потребує фахівців, які поєднують глибокі професійні знання з розвиненими лідерськими якостями. Сучасний спеціаліст повинен уміти брати на себе відповідальність, працювати у колективі, самостійно ухвалювати рішення та ефективно будувати взаємодію з оточуючими. У зв'язку з цим, питання становлення фахівця з лідерським потенціалом набуває особливої актуальності в системі вищої освіти.

Ключове значення у процесі виховання майбутніх лідерів мають як психолого-педагогічні, так і управлінсько-соціальні аспекти. Психолого-педагогічні аспекти, зокрема стимулювання навчальної вмотивованості та зміцнення самовпевненості, сприяють формуванню внутрішньої готовності студента брати на себе відповідальність і діяти самостійно, тоді як розвиток комунікативних умінь і здатності до самовдосконалення забезпечує ефективну взаємодію з оточуючими та постійне особистісне зростання. Управлінсько-соціальні аспекти формують практичні лідерські якості через набуття вмій організовувати спільну діяльність, проявляти ініціативність, відповідально ставитися до виконання завдань і брати активну участь у колективній роботі.

Якщо приділяти недостатню увагу комплексному вдосконаленню цих сторін, існує ризик, що випускники, маючи необхідний обсяг знань, виявляться неготовими до реалізації свого лідерського потенціалу у майбутній професійній сфері. Саме узгоджене формування особистісних якостей і практичних управлінських умінь забезпечує реалізацію лідерського потенціалу в професійній діяльності, що зумовлює практичну значущість наукового осмислення цієї проблематики для вдосконалення освітніх методик у закладах вищої освіти.

Виховання особистості, здатної втілювати лідерські функції, варто сприймати як поетапний процес, що поєднує в собі вдосконалення особистих якостей здобувача освіти та оволодіння ним навичками управління й соціальної взаємодії. Створення таких умов навчання, у яких студент може проявляти ініціативу, аргументовано висловлювати власну позицію та брати участь у колективній діяльності, сприяє формуванню впевненості, відповідальності та готовності до виконання лідерських ролей.

Для стимулювання зародження лідерських якостей варто залучати дієві методи засвоєння знань: зокрема, робота малими колективами, реалізація проєктів, проведення дебатів, а також симуляційні та бізнес-ігри. Подібні формати роботи значною мірою сприяють удосконаленню комунікативних умінь, підвищенню рівня відповідальності та здатності до самостійного ухвалення рішень.

Сутність наукової новизни полягає в обґрунтуванні підходу, за якого процес становлення лідера розглядається як результат інтеграції психолого-педагогічних та управлінсько-соціальних чинників у межах єдиного освітнього середовища. Таке поєднання забезпечує не фрагментарний розвиток окремих лідерських рис, а формування у студента цілісної готовності до виконання керівних функцій у майбутній професійній діяльності.

Формування фахівця-лідера є важливим завданням сучасної вищої освіти зокрема в умовах технічного університету, де поряд із засвоєнням спеціалізованих знань особливої ваги набуває розвиток управлінських і

комунікативних умінь. Реалізація цього завдання потребує цілеспрямованого поєднання психолого-педагогічних та управлінсько-соціальних підходів у навчальному процесі, що забезпечує розвиток лідерських якостей студентів у професійно орієнтованому освітньому середовищі.

Подальші дослідження можуть бути спрямовані на розроблення простих та доступних методик розвитку лідерських якостей студентів технічних університетів, визначення рівнів сформованості лідерської компетентності в умовах професійно орієнтованого навчання, а також вивчення ролі студентського самоврядування у становленні майбутніх лідерів.

Павлюк М.О.
Науковий керівник: к.психол.н., доц. Книш А.Є.
НТУ «ХП»

ПРИЧИНИ ФОРМУВАННЯ НИЗЬКОЇ САМООЦІНКИ У ПІДЛІТКІВ

Формування самооцінки у підлітковому віці є однією з головних та актуальних проблем у психології розвитку, оскільки саме в цей період відбувається становлення образу власного «Я», системи цінностей, а також ставлення до власної особистості. Соціальні зміни, зростання ролі цифрового простору та посилення вимог до навчальної успішності суттєво ускладнюють процес особистісного розвитку підлітка. Унаслідок цього дедалі більше молодих людей демонструють занижену або нестійку самооцінку, що негативно відбивається на їхній психологічній адаптації.

Низька самооцінка у підлітковому віці пов'язана з підвищеним ризиком розвитку тривожних розладів, депресивних станів, соціальної ізоляції, труднощів у навчанні та міжособистісних стосунках. Тому дослідження причин її формування є важливим як для теорії особистісного розвитку, так і для практики психологічної допомоги у закладах освіти.

Самооцінка формується як результат взаємодії когнітивних уявлень про себе, емоційного досвіду та соціального зворотного зв'язку. У підлітковому віці